

Remissyttrande

2026-05-18

JENSEN education AB (org.nr. 556532-7201)

Box 111 24

100 61 Stockholm

Till

Utbildningsdepartementet

Ert dnr: U2026/00023

JENSEN educations yttrande över slutbetänkandet Skärpta villkor för friskolesektorn - ytterligare frågor

Inledning

JENSEN education har alltid välkomnat utredningar och förslag som sätter fokus på att kvaliteten i skolverksamhet ska värnas, så att eleverna får bästa tänkbara undervisning. Vi ser dock med oro på flera av de förslag som finns i detta betänkande. Flera av förslagen kommer att byråkratisera skolan, kräva att stora resurser läggs på administrativa uppgifter, utan att på ett tydligt sätt bidra till ökad utbildningskvalitet. Snarare riskerar det att göra att fristående verksamheter får ägna mer resurser åt administration på bekostnad av kvalitetssatsningar. Många av förslagen gör dessutom att likvärdigheten mellan fristående och kommunala verksamheter, som redan nu brister, kommer att minska ännu mer. Många av de elever som börjar hos oss byter till oss från kommunala skolor som de är missnöjda med. Att det finns kvalitetsproblem inom kommunala skolor på samma, inte sällan högre, nivå än i friskolor har stöd i både forskning och nyckeltal. Att det ändå endast är kraven på friskolor som ska skärpas, inte kommunala, gör att de kvalitetsutmaningar som finns i svensk skola inte adresseras på ett trovärdigt sätt. Friskolor skapar idag ett stort värde för både samhället och de elever som går i dem. Mycket som föreslås i detta delbetänkande kommer att försvåra för friskolor att fortsätta bedriva sin verksamhet. Resultatet kommer att bli en försämrad kvalitet inom den svenska skolan - motsatsen till vad betänkandet säger sig vilja uppnå.

Med detta sagt så lyfter Almega Utbildning i sitt yttrande fram de punkter som även vi tillstyrker och avstyrker i slutbetänkandet. Vi hänvisar därför till deras yttrande för att peka på vad som även är våra synpunkter på det som föreslås.

För egen del vill vi särskilt lyfta fram följande:

Sid 138 - Utredningens förslag: Villkoret att den enskilde ska ha förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen ska skärpas och förtydligas. Den enskilde ska inte anses uppfylla villkoret under tiden som en tillsyn pågår efter ett beslut om föreläggande,

Skolinspektionen har på senare år blivit mer kritiska i sina granskningar, både mot kommunala skolor och friskolor, och riktar fler förelägganden mot skolor än myndigheten tidigare gjort. Vi har även kunnat se att Skolinspektionen idag är mer benägna att rikta förelägganden på områden som tidigare endast hade föranlett anmärkningar. Exempelvis hade vi nyligen en tillsyn där en av våra skolor klarade granskningen i de delar det avsåg extra anpassningar och särskilt stöd, frånvaro, spetsutbildning inom ämnet engelska samt huvudmannens ekonomiska förutsättningar, men ändå fick ett föreläggande mot sig avseende en mindre fråga gällande skolans hantering av betygskatalog. Då även förhållandevis små brister nuförtiden kan leda till förelägganden innebär det att det, för det fall det rör sig om en större skolhuvudman som har många skolor, i princip är regel snarare än undantag att det alltid finns någon skola någonstans i verksamheten som har ett aktivt föreläggande emot sig.

Under omständigheter som dessa skulle den föreslagna lagregleringen på ett orimligt betungande sätt missgynna större aktörer på området, då det framstår som näst intill omöjligt för en större skolhuvudman som bedriver skolverksamhet över hela landet att vid något givet tillfälle inte ha ett enda aktivt föreläggande emot sig. Följaktligen skulle den föreslagna regleringen leda till resultatet att större skolhuvudmän i praktiken utestängs från att kunna beviljas nya tillstånd. Det framstår som orimligt att varje enskilt föreläggande, oavsett vad det beror på, ska leda till ställningstagandet att huvudmannen i sin helhet inte ska anses kunna följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Framför allt framstår detta som orimligt mot bakgrund av att inga sådana krav ställs på den kommunala skolverksamheten. Liksom vad gäller för större enskilda skolhuvudmän, är det idag lika vanligt att alla större kommuner i landet också i princip alltid har något aktivt föreläggande mot sig. Detta leder dock inte till ställningstagandet att kommunen som helhet bedöms inte kunna följa de föreskrifter som gäller för utbildningen, eller förhindrar kommunen från att kunna starta ny skolverksamhet om den så vill. Detta framstår som missgynnande mot enskilda huvudmän i konkurrenshänseende.

Utredningen skriver på sid 143: *“Utredningens utgångspunkt är därför att en enskild huvudman som inom ramen för en pågående tillsyn har fått ett föreläggande enligt 26 kap. 10 § skollagen, som huvudregel inte ska kunna få ett godkännande för en ny förskole- eller skolenhet eller för utökning av en befintlig enhet. Detta ska gälla oaktat arten av bristen som föranlett förelägget.”* Vi menar att ett sådant ställningstagande inte tar hänsyn till att Skolinspektionens ställningstaganden gällande vilka brister som leder till förelägganden och vilka som endast leder till anmärkningar har förändrats genom åren, och öppnar upp för att godtycke permanent kan utestänga aktörer från att kunna beviljas nya tillstånd på lättvindiga grunder.

Utredningen skriver på sid 144: *“Förelägganden enligt skollagen kan inte överklagas om de inte är förenade med vite eller, enligt utredningens förslag i delbetänkandet, värdeöverföringsförbud. Förelägganden som inte kan överklagas bör dock ändå kunna beaktas vid bedömningen av om den enskilde ska anses ha förutsättningar att följa föreskrifterna för utbildningen. Att en enskild huvudman fått ett föreläggande är en viktig signal till myndigheterna om en bristande förmåga att följa föreskrifterna för utbildningen.”* Vi ifrågasätter detta ställningstagande. En enskild huvudman är i detta hänseende oförmögen att kunna hävda sin rätt för

det fall att den ifrågasätter föreläggandet och lämnas i princip rättslös gällande sina möjligheter att kunna få nya tillstånd beviljade. Relevansen av "signalvärdet" går vidare att ifrågasätta med tanke på att det är samma myndighet (Skolinspektionen) som utfärdar förelägganden och som beslutar om nya tillstånd. Detta ställningstagande utgår också från att Skolinspektionen aldrig gör några fel i sina utfärdanden av förelägganden, vilket inte överensstämmer med verkligheten. Exempelvis hade vi nyligen ett tillsynsärende där Skolinspektionen riktade ett vitesföreläggande mot en av våra skolor som avslutades den 7 maj 2026, där det funnits ett aktivt föreläggande sedan mars 2025. Ärendet avslutades efter att kammarrätten i Stockholm den 12 februari 2026 konstaterade att Skolinspektionen på felaktiga grunder hade avvisat vår tillståndsansökan utanför ordinarie ansökningstid som lämnades in den 30 april 2026 (Mål nr 4832-25). Efter att ärendet återförvisades till Skolinspektionen beviljades ansökan. I detta ärende hade vi alltså ett aktivt föreläggande emot oss i över ett års tid, på grund av ett konstaterat handläggningsfel från Skolinspektionens sida. Med den föreslagna regleringen skulle vi således ha varit oförmögna att kunna ansöka om nya tillstånd under hela denna tidsperiod.

Mot bakgrund av ovanstående avstyrker vi den föreslagna regleringen i detta avseende. Vi föreslår dock under alla omständigheter att denna punkt ska nyanseras så att endast förelägganden som är kopplade till vissa områden av allvarigare karaktär, exempelvis gällande skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd, ska leda till ett sådant ställningstagande, och inte alla förelägganden oavsett deras art.

För JENSEN education AB

Ulf Johnsson
Vice VD

Leif Glavå
Kvalitetschef